

lumea pe cont propriu. În aceeași sferă încăpătoare a neoclasicismului, piesa lui Slobaspyskyj emană un umor fin și hâtru, pomind de la glumițele din folclorul lumii dansatorilor profesioniști. Obsesia pentru o anumită frază muzicală dintr-un anumit *pas-de-deux* (*Don Quijote* de Minkus), micile vicii (lenea sau fumatul), ansamblurile neasortate (înalt lângă scund) sau dansatul doar cu un prosop în jurul șalelor (așa cum cântăreții își antrenează vocea cântând în baie) și încă altele fac din piesa foarte tânărului ceh o lucrare cu priză la publicul larg, dar în special la cel restrâns, de breaslă (desigur, mult mai numeros în țări mai îndestulate).

Cele trei piese mai-sus menționate, o dată incluse în repertoriul T.B. „O.D.”, au toate șansele să alcătuiască o seară *coupe* de succes.

Așteptată cu sacul pregătit, ca la pomul lăudat, Simona Noja și-a confirmat marea clasă de vedetă internațională. Prim-solista Operei din Viena a dansat, în coregrafia soțului și șefului său ierarhic, Renato Zanella, o lucrare special concepută pentru ea,

Strauss încontra Verdi. Altemând secvențe din ambii compozitori – amândoi, exponenți ai unei epoci de mare importanță socială a dansului și deosebit de „dansabili” –, piesa de recital este gândită pentru a pune în valoare calitățile excepționale ale balerinei, aflată într-un moment de vârf al carierei sale. Toată numai brațe și picioare, cu o săritură care înghite spațiul, o turație precisă, rapidă sau lentă, și o amplitudine a mișcărilor ce depășește înălțimea sa fizică, Simona Noja își folosește cu inteligență dotarea naturală și baza de antrenament de gimnastă, adăugând rafinament și dozaj; o adevărată încântare.

Încet-încet, baletul românesc își recuperează valorile, încercând să le reintroducă în circuitul național, după ce și-au câștigat un loc de frunte în cel mondial. Dacă din rândul cântăreților lirici sau al instrumentiștilor publicul larg cel puțin cunoaște o seamă de nume, dansul se dovedește din nou o *Cinderella* a artelor. Oricum, pierderea este de partea noastră...

Vivia Săndulescu

foto: Thomas Maximilian

Ingrid Lupescu-Szell

g e n e r a ț i a

Salonul tinerilor

Balet clasic, dans contemporan, teatru-dans, trei direcții care au alcătuit programul Festivalului Internațional de Dans de la Constanța. Admirabilul manager Ana-Maria Munteanu (directorul festivalului) și Silvia Ciurăscu (director artistic) au adus în fața publicului o imagine convingătoare, panoramică a mișcării coregrafice de azi. Alături de opere semnate de Balanchine sau Maurice Béjart, au fost prezentate și creații ale maștrilor români: Gigi Căciuleanu, coregraf al spectacolelor **Oskolki** după Cehov (cu trupa sa de la Paris) și **Mozartissimo**

(montat la Teatrul „Oleg Danovski”), fermecător și în ipostază de dansator, și Miriam Răducănu, cu o demonstrație de stil și nobilă simplitate, într-un exercițiu realizat cu studenții Facultății de Teatru ai Universității Ecologice, clasa conf. univ. Adriana Popovici. Această alcătuire deschisă a repertoriului festivalier a permis ca, pe lângă spectacolele unor nume consacrate, de la Adina Cezar, Sergiu Anghel, Ingrid Lupescu-Szell, Alice Necșea (Opera din Viena), la Răzvan Mazilu sau Florin Fieroiu, să existe și un salon al tinerilor coregrafi. Prima parte a fost

dedicată creației a trei artiști din noua generație: Mihai Mihalcea, Vava Ștefănescu și Ioana Popovici. Salonul a readus de asemenea la rampă o creație mai veche a lui Răzvan Mazilu, **Neliniste**, inspirată din universul lui Federico Garcia Lorca, și **DaDaDans**, spectacol al Teatrului „Nottara” (coregrafia: Florin Fieroiu, regia: Theodor-Cristian Popescu).

La Mihai Mihalcea, trupul uman, expresie a libertății, este privit în raport cu structurile claustante pe care le impune societatea. Victoria „corpului secret” este „memoria” lui, încununată de fluturele născut de

mireasă, semn al copilăriei – paradis pierdut, care învinge banalitatea și trivialitatea existenței.

Vava Ștefănescu trăiește în spectacolul său **Despre tine** disperarea omului contemporan, în forme grave, surprinse secvențial. Acest fragmentarism este însă unul confuz și, până la urmă, neconvincător.

Montarea Ioanei Popovici, realizată cu trei dansatori și un actor, a constituit o încercare de poem, în care dorința de salvare a **Expulzaților** se lovește de sordidul realității. Drama psihologică a acestor marginalizați se dezvăluie prin mișcări care captează atenția prin tensiunea lor.

În poetica pe care cei trei artiști o propun se observă o mutare a accentului de pe virtuozitatea coregrafică pe construcția de ansamblu.

Opțiunea pentru scenariul dramatic, care imprimă coerență gestului, este o influență a

specificului teatral de care ei se apropie. Nu expresivitatea în sine a corpului îi preocupă, ci mișcările, de cele mai multe ori fruste, brutale. Această anticafilie, în care ideaticul prevalează asupra retoricii formelor, pare a se constitui într-o tendință programatică a noii generații.

Delimitându-se de această concepție, creația lui Răzvan Mazilu îmbină textul lui Garcia Lorca, rostit de actrița Amalia Ciolan, cu imaginile de plasticitate simbolică ale dansatorilor. Ele conturează, într-o frumusețe scenică austeră, raportul dintre dorință și interdicție, resimțit de sufletul eroinei, întrupată de Simona Șomănescu. Mișcările ei, alături de Răzvan Mazilu, dau erotismului expresia unei dăruiri totale, care anunță sfârșitul tragic.

Atipic și neasimilabil nici unei tendințe, spectacolul **DaDaDans** rămâne un experiment. Într-un ansamblu eterogen de scene

care anulează orice logică a discursului, actorii încearcă să creeze o realitate proprie. În acest demers schematic ei nu reușesc să depășească, în relația cu publicul, faza de exercițiu de laborator, ratând astfel comunicarea.

Toate aceste propuneri au fost analizate în cadrul colocviilor „Dans – Comunitate” (moderat de Viviva Săndulescu) și „Teatru-Dans” (moderat de criticul Ludmila Patlanjoglu), organizate sub egida Secției române a A.I.C.T. Un prilej pentru coregrafi și critici de teatru de a exprima opinii incitante și polemice. Mai presus însă de orice dispută pe tema teatrului-dans, apropierea de acest tărâm a tinerilor coregrafi este o certitudine. Aceștia, timizi sau provocatori, refuzați sau recunoscuți ca valoare, sunt creatorii de azi și speranțele de mâine.

Delia Voicu

Publicul și coregrafia

Fără să-și fi propus realizarea unor ierarhii, fără a avea, așadar, caracter competitiv, prima ediție a Festivalului Internațional de Dans - Constanța 1999 și-a concentrat atenția asupra publicului său, un public căruia a încercat să-i cizeleze gustul.

Oferind cele mai bune creații coregrafice românești ale ultimilor ani, atât din țară, cât și din diaspora, spectacole de balet clasic, de teatru-dans sau de dans contemporan, festivalul s-a constituit, din punct de vedere stilistic, interpretativ și al generațiilor artistice reprezentate, într-o piață informațională foarte bogată.

O dată făcute prezentările și deschisă fiind calea comparației, alegerea stilului adecvat propriei personalități, a spectacolului preferat, a numărului unu în domeniu a revenit, în exclusivitate, spectatorilor, aceștia nesfiindu-se să ovaționeze sau să fluiere. Părerii împărțite, rezerve au existat și față de spectacolele tinerilor coregrafi, care - de cele mai multe ori - sunt haotice, se revarsă inform, elementul de bază în construcția lor fiind improvizația și nu rigoarea, dar și față de maestrul de balet sau coregrafii consacrați, (răs)premiați, care au încercat reeditarea unor succese mai vechi,

a unor momente considerate „de vârf” ale carierei lor.

Pornit cu succes pe drumul inițiat de descifrării limbajului coregrafic contemporan, publicul câștigat de dans la Constanța are nevoie, în continuare, pentru formarea sa deplină, de curajul, de tenacitatea, de răbdarea organizatorilor pe care reușita începutului îi obligă foarte mult. Nedezamăgirea proaspeților adepți ai artei coregrafice urmează să fie ade-vărata piatră de încercare, în egală măsură pentru artiști și pentru managerii lor.

Irina Ionescu